

prima instanță: A. Nogai,

DECIZIE

27 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală și Valentina Clevadî

examinând recursul declarat de către Ministerul Mediului al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Ministerul Mediului al Republicii Moldova împotriva Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în proces de insolvență cu privire la încasarea sumei grantului,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, prin care a fost restituită cererea de chemare în judecată,

c o n s t a t ă:

La 11 martie 2016, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în proces de insolvență cu privire la încasarea sumei grantului.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, conform deciziei Consiliului de Administrare a Fondului Ecologic Național din 07 martie 2013, Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare a fost declarată învingătoare a unui grant în sumă de 27 500 000 lei, pentru implementarea proiectului nr. 4315 „Construcția stației de epurare a apelor uzate și a colectorului apelor efluate în or. Orhei”.

Ca urmare, la 02 aprilie 2013 între Ministerul Mediului al Republicii Moldova, în calitate de donator și Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în calitate de beneficiar, a fost încheiat contractul nr. 1/3029-4315, care stabilește condițiile și procedura de implementare a proiectului „Construcția stației de epurare a apelor uzate și a colectorului apelor efluate în or. Orhei”.

Susține că conform acestui contract, beneficiarul este obligat să utilizeze grantul exclusiv pentru realizarea scopului și obiectivelor specificate în proiectul prezentat

donatorului, precum și să respecte cu strictețe toate clauzele contractului. Punctul 2.1 al contractului menționat prevede că, implementarea proiectului urma să fie finalizată la 30 octombrie 2013.

Menționează că, odată cu depistarea faptului de imposibilitate a executării contractului și respectiv, implementării proiectului în termen, la 25 octombrie 2013, în adresa Ministerului Mediului al Republicii Moldova a parvenit de la beneficiar solicitarea de prelungire a termenului.

Urmare a examinării solicitării de către Consiliul de Administrare a Fondului Ecologic Național, la 07 noiembrie 2013 între Ministerul Mediului și Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare a fost încheiat acordul adițional nr. 585 la contractul nr. 1/3029-4315 din 02 aprilie 2013, prin care a fost modificat termenul de executare a lucrărilor, prin prelungirea acestuia până la 01 mai 2014.

Totodată remarcă că, potrivit contractului nr. 1/3029-4315 din 02 aprilie 2013, odată cu expirarea termenului de realizare a proiectului, beneficiarul a fost obligat să prezinte raportul final cu toate documentele justificative necesare, referitoare la implementarea proiectului.

Însă, după expirarea termenului de implementare a proiectului, prevăzut de părți în contract, inclusiv expirarea și a termenului prelungit prin acordul adițional, beneficiarul nu a prezentat raportul final cu procesul-verbal de recepție finală a obiectului, deși donatorul și-a onorat obligațiunile contractuale pe deplin, transferând sumă de 27 500 000 lei pe conturile beneficiarului, ca dovadă servind ordinele de plată nr. 401 din 13 iunie 2013, nr. 735 din 23 august 2013, nr. 746 din 30 august 2013 și nr. 1341 din 26 decembrie 2013.

Afirmă că beneficiarul grantului pentru implementarea proiectului nr. 4315 „Construcția stației de epurare a apelor uzate și a colectorului apelor efluente în or. Orhei” a încălcat prevederile prevăzute de pct. 5.2. din contractul nr. 1/3029-4315 din 02 aprilie 2013, fapt pentru care survine răspunderea contractuală prevăzută de pct. 6 al contractului și duce la returnarea de către beneficiar a sumei grantului în mărime de 27 500 000 lei.

La fel, invocă că Ministerul Mediului al Republicii Moldova a achitat și datoria formată de Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare în perioada 01 mai 2014 - 21 octombrie 2014, în sumă de 10553,78 lei, pentru utilizarea birourilor nr. 707, 712, 713 din str. Cosmonauților 9, mun. Chișinău.

La 29 octombrie 2015, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a înaintat cerere prealabilă împotriva Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, prin care a solicitat prezentarea raportului financiar privind utilizarea resurselor financiare alocate din Fondul Ecologic Financiar. Prin răspunsul din 23 noiembrie 2015, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a fost informat că lucrările au fost finalizate, fapt care este probat prin procesul-verbal de recepție finală nr. 17 din 30 septembrie 2014 privind construcția stației de epurare a apelor uzate și a colectorului apelor efluente în or. Orhei.

Indică reclamantul că procesul-verbal de recepție finală nu produce efecte, deoarece nu este semnat de toți membrii participanți la recepția finală, nu conține toate actele aferente acestuia, nu sunt completate toate datele prevăzute în procesul-

verbal, nu este concluzia Inspecției de Stat în construcții și nu este înregistrat obiectul la Oficiul Teritorial Cadastral.

Solicită Ministerul Mediului al Republicii Moldova încasarea din contul Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare în beneficiul său a sumei grantului în mărime de 27 500 000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, a fost restituită cererea de chemare în judecată, fiindu-i explicat Ministerului Mediului al Republicii Moldova că restituirea cererii nu exclude posibilitatea adresării repetate în judecată a aceluiași reclamant, cu aceeași acțiune, împotriva aceluiași pîrît, cu același obiect și aceleași temeuri la judecătoria competentă (f.d. 29).

La 31 martie 2016, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a depus recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii enunțate cu restituirea pricinii spre reexaminare din faza de primire a cererii de chemare în judecată.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Prin prisma normei citate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată recursul declarat în termen.

Recurentul, Ministerul Mediului al Republicii Moldova, în motivarea recursului a indicat că instanța de insolabilitate a emis încheierea bazată pe aplicarea incorectă a normelor de drept procesual.

Studiind materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Instanța de recurs a constatat că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, a fost admisă spre examinarea cererea introductivă depusă de Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, fiind pus sub observație debitorul și desemnat în calitate de administrator provizoriu Mămăligă Vitalii.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2015, a fost intentat procesul de insolabilitate față de Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, fiind desemnat în calitate de administrator al insolabilității Mămăligă Vitalii, a fost obligat administratorul insolabilității Mămăligă Vitalii să notifice creditorii despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor pînă la data de 02 aprilie 2015 în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor, să propună creditorilor garanți să precizeze bunurile asupra cărora dețin dreptul preferențial, să verifice, să întocmească și să prezinte instanței nu mai tîrziu de 16 aprilie 2015 tabelul definitiv al creanțelor, fiind stabilit ședința de validare a creanțelor și prima adunare de raportare pentru 14 mai 2015 orele 10.00.

La 16 aprilie 2015, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a depus cerere, prin care a solicitat repunerea în termen a cererii de admitere a creanței, validarea

Ministerului Mediului al Republicii Moldova în calitate de creditor chirografar al Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare cu creanța înaintată în valoare de 27 510 553,78 lei și includerea Ministerului Mediului al Republicii Moldova în tabelul definitiv al creanțelor al Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în calitate de creditor chirografar cu creanța validată ce constituie 27 510 553,78 lei.

La 13 mai 2015, administratorul insolabilității, Mamaliga Vitalie, a prezentat instanței de insolabilitate tabelul de creanțe, în care însă nu a inclus spre validare creanța Ministerului Mediului al Republicii Moldova în sumă de 27510553,78 lei

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 11 iunie 2015, a fost admisă cerere de repunere în termen și repusă în termen cererea Ministerului Mediului al Republicii Moldova de înaintare și admitere a creanțelor în valoare de 27 510 553,78 lei.

La 04 septembrie 2015, administratorul insolabilității a depus tabelul definitiv preliminar al creanțelor, prin care nu a admis spre validare creanța Ministerului Mediului al Republicii Moldova, înaintînd și o contestație la cererea de validare a creanței în sumă de 27 510 553,78 lei.

Ministerul Mediului al Republicii Moldova, la rîndul său, a înaintat contestație împotriva tabelului definitiv al creanțelor din 13 mai 2015 și tabelului definitiv și suplimentar al creanțelor din 04 septembrie 2015, prin care a solicitat obligarea administratorului insolabilității Vitalii Mămăligă să includă în tabelul definitiv, creanța Ministerului Mediului al RM în sumă de 27 510 553,78 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015, a fost repusă în termen și respinsă contestația înaintată de Ministerul Mediului al Republicii Moldova, admisă contestația administratorului procesului de insolabilitate Mămăligă Vitalie, constatată existența unui litigiului de drept și explicat Ministerului Mediului al Republicii Moldova că este în drept să intenteze proces separat de confirmare a creanței potrivit regulilor de competență generală, totodată, a fost admisă integral creanța Ministerul Mediului al Republicii Moldova în sumă de 27 510 553,78 lei, cu statut provizoriu la masa debitoare.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 13 ianuarie 2016 a fost respins recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 01 octombrie 2015.

La 11 martie 2016, Ministerul Mediului al Republicii Moldova a înaintat la Curtea de apel Chișinău, ca instanță de insolabilitate, prezenta cerere de chemare în judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, cererea de chemare în judecată a fost restituită, deoarece aceasta ține de competența instanței de drept comun.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră concluziile instanței corecte și întemeiate, rezultate din aprecierea justă a circumstanțelor pricinii și aplicarea corectă a normelor de drept procesual.

Conform art. 170 alin. (1) lit. b) CPC judecătorul restituie cererea de chemare în judecată dacă instanța nu este competentă să judece pricina.

Conform art. 33 alin. (1) CPC, instanțele judecătorești judecă toate pricinile civile cu participarea persoanelor fizice, persoanelor juridice și autorităților publice privind apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime încălcate sau contestate, pricini pentru care legea nu prevede competența altor organe.

Conform art. 33¹ CPC, judecătoriile examinează și soluționează în fond toate pricinile civile, dacă legea nu prevede altfel.

Prin urmare, reclamantul Ministerul Mediului al Republicii Moldova a acționat în judecată Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare privind încasarea grantului în sumă de 27 500 000 lei, invocând competența instanței de insolabilitate la examinarea prezentului litigiu prin prisma art. 5 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012.

Astfel, potrivit normei menționate, instanța de insolabilitate dispune de competență exclusivă la judecarea, în cadrul procesului de insolabilitate, a litigiilor ce țin de masa debitoare. Dacă partea interesată invocă existența unui litigiu de drept referitor la masa debitoare, instanța de insolabilitate va judeca această cauză într-un proces separat, în procedură contencioasă, conform Codului de procedură civilă.

Pentru a reține competența instanței de insolabilitate la judecarea unui anumit litigiu, urmează a stabili dacă acesta ține de masa debitoare.

În sensul art. 2 din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012, masă debitoare sunt bunuri, inclusiv mijloace bănești în numerar și fără numerar, în monedă națională și în valută străină, aflate în proprietatea debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, dobândite sau recuperate pe parcursul acestuia, cu excepția bunurilor care, potrivit legii, nu sînt pasibile de executare silită.

Reglementări similare se regăsesc și în prevederile art. 39 alin. (1) al aceleiași legi, potrivit cărora masa debitoare cuprinde toate bunurile debitorului la data intentării procesului de insolabilitate, precum și cele pe care acesta le dobîndește și le recuperează pe parcursul procesului.

(2) Proprietatea deținută de debitor în comun cu terții este raportată cu titlu provizoriu la masa debitoare, indiferent de acordurile încheiate între ei. În caz de litigiu între coproprietarii bunului inclus în masa debitoare, partajarea se face într-un proces separat de către instanța de insolabilitate pe al cărei rol se află cauza. Debitorul răspunde pentru obligații doar cu partea sa din proprietatea comună.

Astfel, o condiție esențială indicată de legiuitor este ca aceste bunuri să fie în proprietatea debitorului la momentul intentării procesului de insolabilitate și nu altfel.

În calitate de mijloace bănești în numerar sau fără numerar, în monedă națională și în valută străină recuperate pe parcursul procedurii de insolabilitate, ce fac parte din masa debitoare, pot fi sumele bănești acordate de debitor ca împrumut diferitor persoane.

La caz, litigiul apărut pe marginea sumei grantului pretinse de Ministerul Mediului al Republicii Moldova de la Unitatea de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, nu ține de masa debitoare, deoarece suma solicitată nu aparține debitorului la momentul intentării procesului de insolabilitate.

În cazul acțiunilor intentate de administratorul insolabilității/ lichidatorul, unde ca obiect al litigiului este încasarea de la terț a unei datorii (inclusiv în cazul

desființării popririi de către instanță în urma existenței unui litigiu de drept), aceasta nu poate fi caracterizată ca bun ce face parte din masa debitoare, deoarece ultima nu se afla în proprietatea debitorului la momentul intentării procesului de insolabilitate.

Din cele relatate se conchide faptul că, acțiunile de încasare a unei datorii, (inclusiv în cazul desființării popririi de către instanță în urma existenței unui litigiu de drept unde debitorul insolubil este reclamant), urmează a fi examinate în instanțele de drept comun, potrivit competenței.

În acest context, Colegiul conchide că argumentele invocate de recurent în temeiul art. 5 alin. (2) din Legea insolabilității nr. 149 din 29.06.2012 nu se încadrează în temeiurile de casare a încheierii recurate, motiv pentru care recursul urmează a fi respins ca neîntemeiat cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ministerul Mediului al Republicii Moldova.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 16 martie 2016, în pricina civilă înaintată de către Ministerul Mediului al Republicii Moldova împotriva Unității de implementare a proiectelor de aprovizionare cu apă și canalizare, în proces de insolabilitate cu privire la încasarea sumei grantului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Oleg Sternioală

Valentina Clevadî